

RETROSPEKTYVINĖ SERGAMUMO LYTIŠKAI PLINTANČIOMIS LIGOMIS EPIDEMIOLOGINĖ ANALIZĖ UTENOS APSKRITYJE 2017-2021 m.

Žmogaus imunodeficitu virusu (ŽIV) infekuoti asmenys

2021 m. Utenos apskrityje registruoti 4 (0,32 atv./10 tūkst. gyv.) ŽIV infekuoti asmenys (Ignalinos r. -2, Molėtų r. -1, Anykščių r. -1).

2020 m. apskrityje registruoti 2 (0,16 atv./10 tūkst. gyv.) ŽIV infekuoti asmenys (Ignalinos r., Visagino m.)

2019 m. apskrityje išaiškintas 1 (0,07 atv./10 tūkst. gyv.) ŽIV infekuotas asmuo, kuriam dėl žmogaus imunodeficitu viruso sukeltos ligos išsivystė kitos būklės.

2018 m. -3 (0,23 atv./10 tūkst. gyv.) infekuoti asmenys, jiems diagnozuotas besimptomis užsikrėtimas ŽIV (Ignalinos r. -2, Visagino m. -1).

2017 m. išaiškinta 10 (0,76 atv./10 tūkst. gyv.) ŽIV infekuotų asmenų, iš jų: besimptomis užsikrėtimas ŽIV -7 (Utenos r. -2, Molėtų r. -2, Zarasų r. -1, Visagino m. -2), kitos būklės, pasireiškusios dėl ŽIV -3 (po 1 atvejį Ignalinos r., Molėtų r., Visagino m.).

2020-2021 m. Utenos rajone ŽIV infekuotų asmenų neužregistruota.

2019 m. išaiškintas 1 (0,26 atv./10 tūkst. gyv.) ŽIV infekuotas asmuo.

2018 m. ŽIV infekuotų asmenų neregistruota.

2017 m. diagnozuoti 2 (0,52 atv./10 tūkst. gyv.) ŽIV atvejai (besimptomis užsikrėtimas ŽIV).

2016 m. diagnozuoti 3 ŽIV atvejai, iš jų: 2 besimptomio užsikrėtimo ŽIV atvejai ir 1 kitos būklės pasireiškiančios dėl ŽIV ligos.

2015 m. rajone diagnozuota kitos būklės, pasireiškiančios dėl ŽIV 1 asmeniui.

2014 m. diagnozuotas (B23) kitos būklės, pasireiškusios dėl ŽIV 1 atvejis.

2013 m. rajone ŽIV infekuotų asmenų nenustatyta.

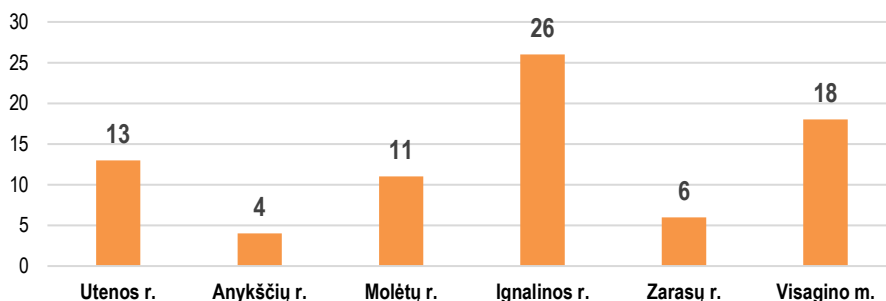
2012 m. išaiškintas 1 ŽIV infekuotas asmuo.

2008-2011 m. rajone ŽIV užsikrėtusių neregistruota.

2007 m. 1 susirgimo atvejis.

Pirmasis ŽIV atvejis Utenos apskrityje diagnozuotas 2003 m., iki 2021 m. įskaitoje registruota 78 ŽIV infekuoti asmenys. Per šį laikotarpį daugiausia išaiškinta Ignalinos r. (26 atvejai) ir Visagino m. (18 atvejų). Utenos rajone registruota 13 ŽIV infekuotų asmenų.

ŽIV infekuoti asmenys (atvejų skaičius) Utenos apskrities rajonuose 2003-2021 m. laikotarpiu

2021 m. Utenos apskrityje ŽIV infekuoti 2 vyrai ir 2 moterys, visi miesto gyventojai. Užsikrėtusiųjų asmenų amžius 35-44 m. (3 atvejai) ir vienas 85+ m.

2020 m. Utenos apskrityje ŽIV infekuoti - 39 m. moteris, 39 vyrai, abu miesto gyventojai.

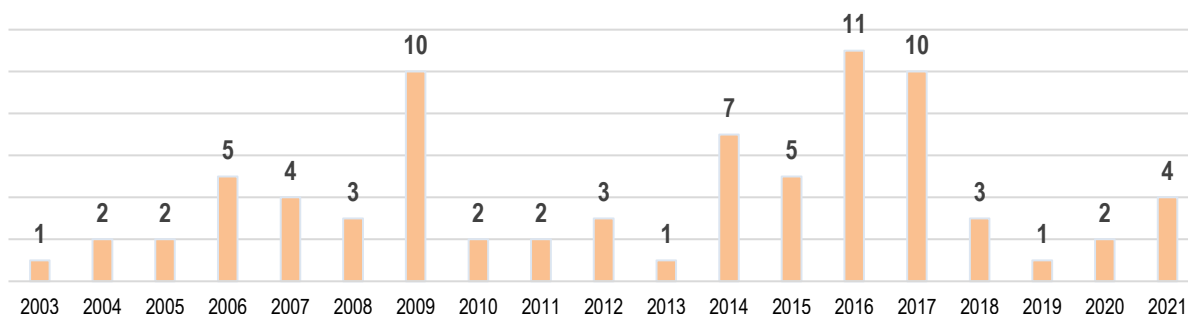
2019 m. apskrityje ŽIV infekuotas asmuo - 55-64 m., vyrai, miesto gyventojas.

2018 m. apskrityje išaiškinti 3 ŽIV infekuoti asmenys, iš jų 2 vyrai ir 1 moteris, visi miesto gyventojai, kurių amžius 18-24 m. (1 atvejis) ir 35-44 m. (2 atvejai).

Nacionalinis visuomenės sveikatos centras prie Sveikatos apsaugos ministerijos

2017 m. išaiškinta 10 ŽIV infekuotų asmenų, iš kurių 8 vyrai ir 2 moterys. Jauniausias ŽIV infekuotas asmuo 17 m. amžiaus (Molėtų r.).

ŽIV infekuoti asmenys 2003-2021m. Utenos apskrityje (atvejų skaičius)

ŽIV infekuotų daugiausia išaiškinta 2016 m. - 11, 2009 m. ir 2017 m. – po 10 atvejų.

Sifilis

2021 m. Utenos apskrityje užregistruoti 6 (0,49 atv./10 tūkst. gyv.) atvejai (Molėtų r. -3, Utenos r. -2, Anykščių r. -1).

2020 m. susirgimų apskrityje neregistruota.

2019 m. išaiškintas 1 (0,08 atv./10 tūkst. gyv.) užsikrėtęs asmuo (Visagino m., 54 m. vyras).

2018 m. apskrityje sifiliu užsikrėtusių 5 (0,38 atv./10 tūkst. gyv.) asmenys. Po vieną atvejį registruota Anykščių, Molėtų, Ignalinos, Zarasų rajonuose ir Visagino mieste. Visi infekuoti - miesto gyventojai, iš kurių 4 vyrai ir 1 moteris. Amžius nuo 25-34 m. iki 55-64 m.

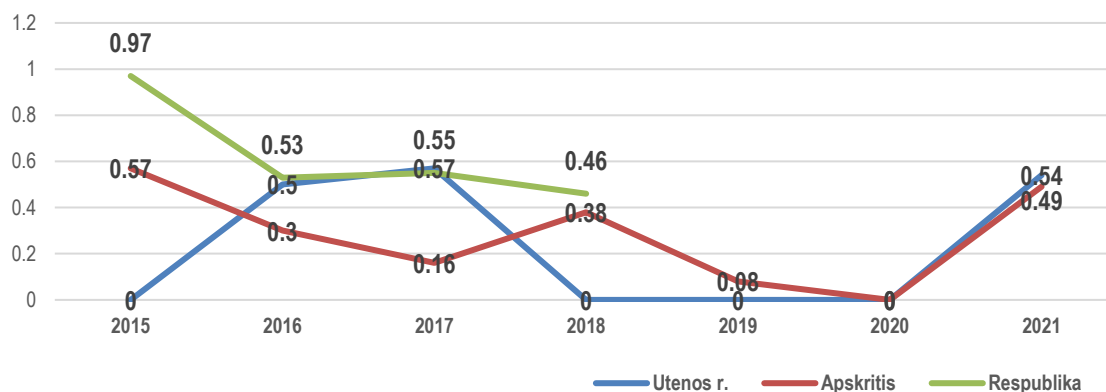
2017 m. apskrityje sifiliu užsikrėtusių asmenų išaiškinta 2 (0,16 atv./10 tūkst. gyv.), abu atvejai Utenos r.

2021 m. Utenos rajone diagnozuoti 2 (0,54 atv./10 tūkst. gyv.) sifilio atvejai: (susirgę vyrai, abu miesto gyventojai, amžius 18-24 m. ir 25-34 m.).

2018-2019-2020 m. Utenos rajone sifilio atvejų neregistruota.

2017 m. rajone sifilis diagnozuotas 2 (0,53 atv./10 tūkst. gyv.) moterims: po vieną miesto ir kaimo gyventoją.

Sergamumo sifiliu dinamika 2015-2021 m. Utenos rajone, apskrityje ir respublikoje (10 000 gyventojų)

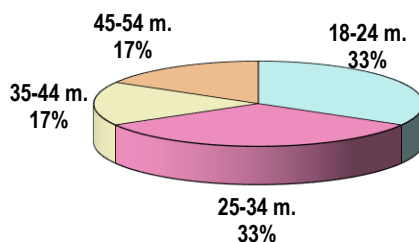
Utenos rajone 2018-2019-2020 m. sifilio atvejų neregistruota, daugiausia 2018 m.

Nuorašas tikras

Nacionalinis visuomenės sveikatos centras prie Sveikatos apsaugos ministerijos

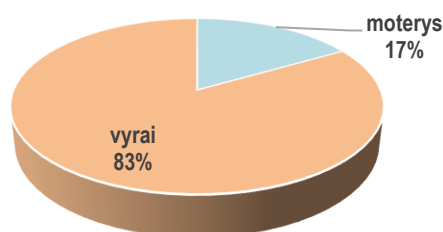
2022-04-06

Sergamumo sifiliu struktūra pagal amžiaus grupes 2021 m. Utenos apskrityje (%)

2018 m. 40% sifiliu infekuotų asmenų 25-34 m. amžiaus, 80% infekuotų - vyrai.
2019 m. registruotas vienas sergantis asmuo – 54 m. vyras, miesto gyventojas.

Sergamumo sifiliu struktūra pagal lytį 2021 m. Utenos apskrityje (%)

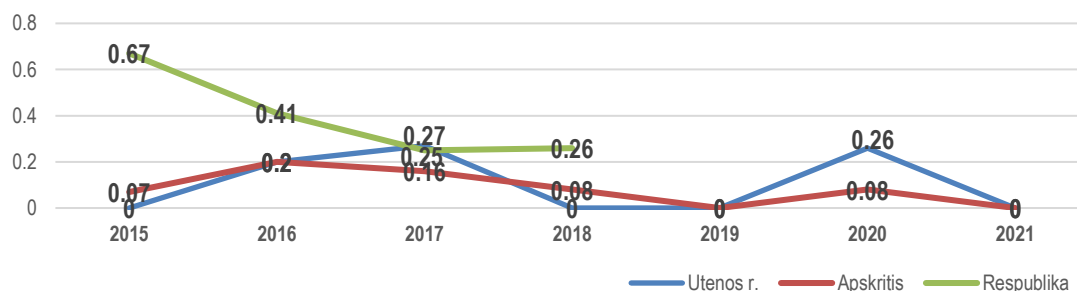

Gonokokinė infekcija

2021 m. Utenos apskrityje gonokolinės infekcijos atvejų neregistruota.
2020 m. Utenos apskrityje nustatytas 1 (0,08 atv./10 tūkst. gyv.) atvejis (Utenos r.)
2019 m. apskrityje gonokokinės infekcijos atvejų neregistruota.
2018 m. registruotas 1 (0,08 atv./10 tūkst. gyv.) atvejis (Visagino m., 55-64 m., vyras).
2017 m. apskrityje registruoti 2 (0,16 atv./10 tūkst. gyv.), po 1 Utenos ir Molėtų rajonuose.
Užsikrėtusieji - vyrai, 28 ir 31 m. amžiaus, po vieną miesto ir kaimo gyventoją.

2021 m. Utenos rajone gonokolinės infekcijos atvejų neregistruota.
2020 m. Utenos rajone registruotas 1 infekuotas asmuo (0,26 atv./10 tūkst. gyv.).
2018-2019 m. gonokokine infekcija sergančiųjų neregistruota.
2017 m. Utenos rajone užsikrėtusių 1 atvejis (0,27 atv./10 tūkst. gyv.).

Sergamumo gonokokine infekcija dinamika Utenos rajone, apskrityje ir respublikoje 2015-2021 m. (10 000 gyventojų)

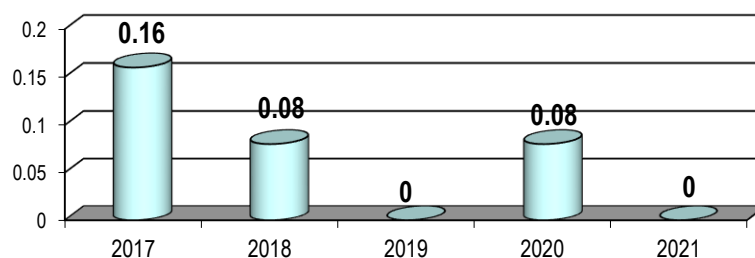

Nuorašas tikras

Sergamumas gonoreja išlieka opia epidemiologine ir socialine problema.
Nacionalinis visuomenės sveikatos centras prie Sveikatos apsaugos ministerijos

2022-04-06

Sergamumo gonokokine infekcija dinamika 2017-2021 m. Utenos apskrityje (10 000 gyventojų)

Gonokokinės infekcijos registruojami pavieniai atvejai, todėl išvadų, sąlygojančių infekcijos atsiradimą ir paplitimą, negalime daryti.

Lytiškai santykiaujant plintančios chlamidijų sukeltos ligos

2021 m. Utenos apskrityje lytiškai plintančių chlamidijų sukeltų ligų neregistruota.

2020 m. apskrityje diagnozuotas 1 (0,08 atv./10 tūkst. gyv.) lytiškai plintančios chlamidijų sukeltos ligos atvejis (sirgo 28 m. vyras, Anykščių r. miesto gyventojas.)

2019 m. apskrityje užregistruotas 1 (0,08 atv./10 tūkst. gyv.) atvejis Zarasų r. 27 m. vyrui.

2018 m. apskrityje diagnozuoti 5 (0,38 atv./10 tūkst. gyv.) atvejai (Utenos r. - 1, Ignalinos r. - 2, Visagino m. - 2). Analizuojant sergamumo struktūrą pagal užsikrėtusių asmenų lytį - 2 vyrai ir 3 moterys. Didžioji dalis - kaimo gyventojų (4 atvejai) ir 1 miesto. Sirgo jauni 18-24 m. ir 25-34 m. amžiaus asmenys.

2017 m. - 4 (0,3 atv./10 tūkst. gyv.) atvejai (Utenos r. -2, Ignalinos r. -1, Visagino m. -1).

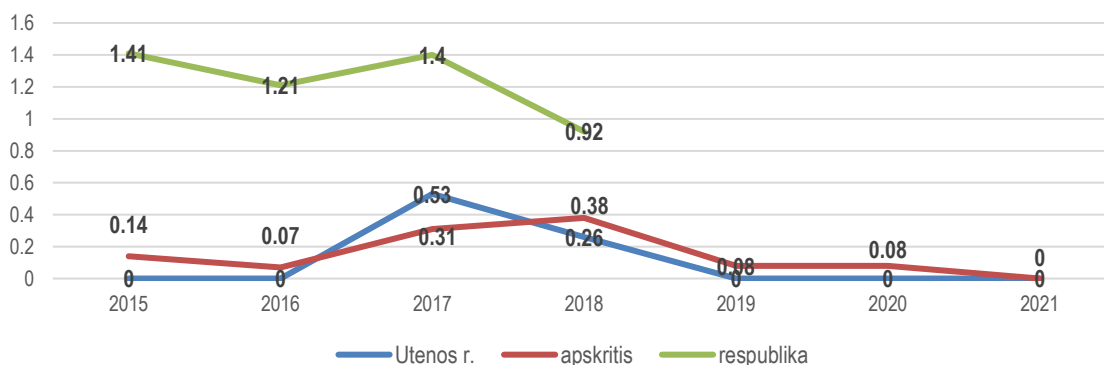
Utenos rajone 2019-2020-2021 m. lytiškai plintančių chlamidijų sukeltų ligų neregistruota.

2018 m. Utenos rajone diagnozuotas 1 (0,26 atv./10 tūkst. gyv.) atvejis.

2017 m. užsikrėtė 2 (0,53 atv./10 tūkst. gyv.) asmenys.

2015-2016 m. – susirgimų nedidino.

Lytiškai santykiaujant plintančių chlamidijų sukeltų ligų dinamika Utenos rajone, apskrityje ir respublikoje 2015-2020m. (10 000 gyventojų)

Sergamumo chlamidijų sukeltomis lytiškai plintančiomis infekcijomis tendencija Utenos rajone palyginus su praėjusiais metais nepakito.

Utenos apskrities asmens sveikatos priežiūros įstaigų laboratorijose tyrimai chlamidijų infekcijai nustatyti neatliekami. Pacientai, kuriems įtariama neaiški lytiškai plintanti infekcija (uretritas?) siunčiami į VšĮ Vilniaus universiteto ligoninės Santaros klinikas. Pacientai dėl susirgimų

Nuorašas tikras

Nacionalinis visuomenės sveikatos centras prie Sveikatos apsaugos ministerijos

2022-04-06

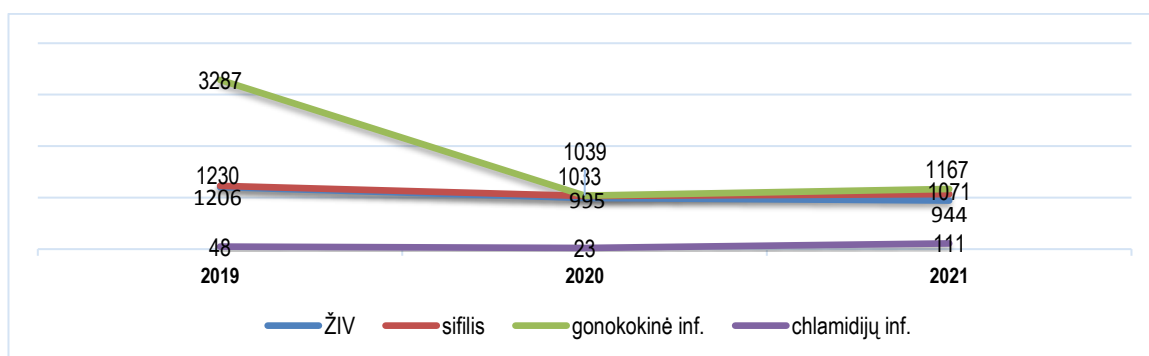
kreipiasi anonimiškai, ne pagal gyvenamąją vietą, gydosi patys ar privačiose gydymo įstaigose, kurios informacijos apie ligonį nustatyta tvarka dažnai nepateikia.

Asmens sveikatos priežiūros įstaigų laboratorijose Utenos apskrities gyventojams atliktų lytiškai plintančių infekcijų ir ŽIV tyrimų duomenys kiekvieną mėnesį įvedami į Valstybės informacinės sistemos „ULSVIS“ ŽIV posistemę. (Statistinės ataskaitos forma Nr. 65 – sveikata, mėnesinė, metinė „Duomenys apie nustatytus lytiškai plintančių infekcijų sukėlėjus ir ŽIV“ duomenys apie atliktų tyrimų skaičių, teigiamus rezultatus pagal infekcijas (ŽIV, sifilis, gonokokinė infekcija, chlamidijų sukelta ir lytiškai santykiaujant plintanti liga), lytį, tyrimų metodus, atlikimo būdus. Statistinės ataskaitos forma Nr. 67 – sveikata, mėnesinė, metinė „Ataskaita apie ištirtus dėl ŽIV asmenis pagal tiriamąsias grupes“ duomenys apie atliktų ŽIV tyrimų skaičių, teigiamus rezultatus, tyrimų metodus, atlikimo būdus, tiriamosios grupės pavadinimą).

2021 m. duomenys apie Utenos apskrities gyventojams laboratorijų tirtus lytiškai plintančių infekcijų sukėlėjus ir ŽIV

Lytiškai plintanti infekcija	Tiriamąjo lytis	2019 m. tirta (iš jų greitaisiais testais)	2020 m. tirta (iš jų greitaisiais testais)	2021 m. tirta (iš jų greitaisiais testais)
ŽIV	Vyr.	110 (38)	80 (20)	95(9)
	Mot.	1096 (177)	914 (68)	849(72)
	Nežinoma	-	1 (0)	-
Sifilis	Vyr.	94 (0)	72	82
	Mot.	1124 (12)	961 (14)	989
	Nežinoma	12 (0)	-	-
Gonokokinė infekcija	Vyr.	63	34	52
	Mot.	3214	1005	1115
	Nežinoma	10	-	-
Chlamidijų sukelta ir lytiškai santykiaujant plintanti liga	Vyr.	19	10	26
	Mot.	29	13	85
	Nežinoma	-	-	-

Laboratorių duomenys 2019-2021 m. tirtus lytiškai plintančių infekcijų sukėlėjus ir ŽIV

IŠVADOS

Lytiškai plintančių infekcijų prevencija neatitinka kintančios socialinės – ekonominės situacijos poreikių. Jaunimo seksualinis švietimas ir LPI prevencija nepakankama. ŽIV prevencijos formos bei priemonės ne visada pasiekia lytiškai aktyvius žmones, kuriems dažniausiai ir gresia

Nuorašas tikras

Nacionalinis visuomenės sveikatos centras prie Sveikatos apsaugos ministerijos

2022-04-06

infekcijos pavojus. Su ŽIV plitimu susieta informacija netapo jaunų žmonių elgesio motyvu. Nėra atsvaros prieš lytinį palaidumą.

Siekiant išvengti parenteriniu (kraujo keliu) perduodamo ŽIV, rekomenduojama nesinaudoti kitų panaudotais švirkštais ar adatomis, manikiūro, pedikiūro, tatuiruočių darymo ar kitais instrumentais; naudoti asmenines apsaugos priemones ir vengti mikrotraumų darbo metu atliekant invazines procedūras. Visi tatuiravimo, auskarų vėrimo, elektrolizės, akupunktūros procedūroms naudojami reikmenys privalo būti vienkartiniai, o panaudoti tinkamai utilizuojami.

Tinkamos švietimo formos parinkimas visuomenei šviesi leidžia pasiekti tikslinę grupę, suteikti atitinkamų žinių, formuoti asmenines nuostatas ir lavinti įgūdžius. Švietimas gali vykti įvairiose vietose, kur renkasi tikslinės grupės atstovai (žemo slenksčio paslaugų kabinetai, mobilios klinikos, klubai, įkalinimo įstaigos, jaunimo centrai ir kt.). Socialinė grupė gali būti suburta iš panašaus amžiaus arba panašią patirtį ar interesus turinčių asmenų.

Efektyvi lytiškai plintančių infekcijų prevencija prasideda nuo tikslios informacijos suteikimo. Susilaikymas nuo lytinių santykių - tai pats saugiausias būdas neužsikrėsti lytinių santykių keliu plintančiomis infekcijomis. Vengti atsitiktinių lytinių partnerių; atsakingai rinktis partnerius, visada naudoti apsaugos priemones. Taip pat svarbu anksti diagnozuoti ir išgydyti lytiškai plintančias infekcijas.

Parengė

Utenos departamento Užkrečiamųjų ligų valdymo skyriaus
vyresnioji specialistė Marytė Sakalienė

Nuorašas tikras

Nacionalinis visuomenės sveikatos centras prie Sveikatos apsaugos ministerijos

2022-04-06